

XARİCİ DİLİN ÖYRƏNİLMƏSİNDƏ YAŞ FAKTORU

G.Ə. Bağırova

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası
govhar.bagirova@sport.edu.az, orcid.org/0009-0001-8039-2985

Nəşr tarixi

Qəbul edilib: 29 yanvar 2024

Dərc olunub: 25 mart 2024

© 2022 ADBTİA Bütün hüquqlar qorunur

Annotasiya. Xarici dilləri öyrənməyin üstünlükləri dünyanın getdikcə qloballaşan və ikidillilik sadəcə əyləncəli bir oyunu olmaqdan çıxıb, bəlkə də indiyə qədər mövcud olan ən faydalı real dünya bacarığına çevrilməsidir. Əgər dünyanın tək dilliliyə uyğunlaşacağını gözləmirsinizsə və xarici dil öyrənməyə səy göstərməyi düşünürsünüzsə, həqiqətən nadir bir insansız. Xarici dil öyrənmək başqaları ilə həqiqətən ünsiyyət qurmağı və əlaqə qurmağı öyrənməkdən ibarətdir - bu, yalnız insanlarla qarşılıqlı əlaqədə inkişaf etdirilə bilən inanılmaz mühüm həyat bacarığıdır. Xarici dilə yiyələndiyiniz zaman, kiminsə dediyini başa düşmək, düzgün lüğət və qrammatikanı xatırlamaq, bu söz və qrammatikanı lazımi kontekstdə yerləşdirmək və cavab vermək kimi yeni fəvqəlbəşəri gücünüzü istifadə edə bilərsiniz.

Yaşlandıqca xarici dildə danışmağı öyrənmək bir o qədər çətinləşir. Ancaq heç kim dayanma nöqtəsinin nə olduğunu dəqiq bilmir - məsələn, yeni bir dildə isim-fel uzlaşmasını seçmək hansı yaşda çətinləşir. İndiyə qədər aparılan ən böyük dilçilik araşdırmalarından birində - milyon respondentin üçdə ikisini əhatə edən viral internet sorğusu göstərdi ki, uşaqlar təxminən 10 il sonra, 18 yaşına qədər ikinci dil öyrənməkdə bacarıqlıdırlar. Lakin tədqiqat həm də göstərdi ki, doğma danışanın qrammatik səlisliyinə nail olmaq istəyirsinizsə, 10 yaşından başlamaq daha yaxşıdır.

Bu problemi təhlil etmək üçün başqa psixoloqlar dil biliyi və ingilis dilini öyrənmə vaxtı haqqında məlumat toplayıb. Tədqiqatçılar hesabladılar ki, qrammatik səlisliyin ən yüksək səviyyələrinə çatmaq üçün "kritik

dövr"ün nə vaxt başa çatacağını ədalətli qiymətləndirmək üçün yarım milyondan çox insanla işləməyə ehtiyac var. Beləliklə, bu sahədə tədqiqat aparmaq son dövrlərin ən aktual mövzusunə çevrildi.

Açar sözlər: *yaş faktoru, dil səlisliyi, dilin mənimsənilməsi, psixoloji amillər, sosioloji amillər, ikinci dilin öyrənilməsi, tədris metodu.*

İkinci dili öyrənməyə başlayan bəzi yeniyetmələr və ya böyükklər dil səlisliyinə nail ola bilməyəcəklər və ya qismən nail olacaqlar, halbuki erkən yaşlarında ikinci dilə məruz qalan uşaqlar doğma danışan kimi bacarıqlı olacaqlar. Bundan əlavə, dil öyrənənlər xarici dilləri mənimsəməyə başlayanda dil mühitləri mühüm rol oynayır. Bu fikirə əsasən, uşaqlara xarici dildə öyrənmə mühiti qurulduqda yeni dil əldə etmək üçün səmərəli şəkildə bu prosesə cəlb edildiyini müşahidə edilə bilər [7]. Digər tərəfdən, yeniyetmələr və ya böyükklər yeni bir dil əldə etməkdə mühit belə olsa böyük çətinliklərlə üzləşəcəklər. Müvafiq olaraq, nəzəriyyənin müzakirəsi əsasında qəbul edilir ki, gənc öyrənənlər ikinci dilləri sürətlə, səmərəli və bacarıqlı şəkildə mənimsəmək üçün böyük potensiala malikdirlər, halbuki böyükklər və ya yeniyetmələr ikinci dilin mənimsənilməsində təklif olunan yaş faktoruna görə aşağı mövqedədirlər.

Bununla belə, müxtəlif perspektivlərə sahib olan və gənc öyrənənlərin ikinci dil öyrənməkdə yaşlı öyrənənlərə nisbətən daha yaxşı olub-olmadığını soruşan bir çox tədqiqatçılar var ki bu prosesi tədqiq etməkdə davam edirlər. Xüsusilə, təklif olunan arqument əsasında Kraşen Et Al. [1] tədqiqat ədəbiyyatından götürərək yaşlıların öyrənmədə daha sürətli olduğunu, lakin gənclərin daha yaxşı olduğunu göstərir. Bunun əksinə olaraq, Coppieters, Scovel, Johnson and Newport belə bir fikirdə

idilər ki, uşaqlar ikinci dili nə qədər tez öyrənsələr, bu proses bir o qədər asan görünəcək. [4], [9]. Bu arqumentlərə görə, bir neçə sual irəli sürülə və sonra aşağıdakı kimi təsvir edilə bilər: doğrudurmu gənclər ikinci dili mənimsəmə prosesində yaşlılardan daha yaxşı öyrənəcəklər? Yaş faktorundan başqa, ikinci dil öyrənmənin uğur qazanmasına təsir edən müəyyənədiçi rol oynayan başqa amillər varmı? Yaş faktorlarının rolunu müzakirə edərkən, xarici dillərin tədrisində bəzi pedaqoji mülahizələri nəzərə almaq lazımdır?

Yuxarıdakı fikirlərə əsasən, bu sahədə olan tədqiqatın məqsədi gənc öyrənənlərin ikinci dili yaşlılardan daha yaxşı öyrənib-öyrənmədiyini müzakirə etməkdir. Beləliklə, tədqiqatçılar dil əldə etməyə təsir edən başqa amillərin olub-olmadığını araşdırmağa başlayıblar. Birincisi, bu tədqiqat ikinci dilin mənimsənilməsində kritik dövr anlayışını izah etmək üçün bəzi nəzəri məlumatların görünüşünü təqviq edir. İkincisi, onlar ikinci dilin mənimsənilməsində gənc və yaşlı öyrənənlər arasında yaşla bağlı bəzi fərqləri müşahidə edib, digər amilləri müəyyən edib və bu geniş yayılmış inancla bağlı bəzi nəticələr çıxarmaq məqsədi daşıyırlar. Sonra, başqa tədqiqatlara əsaslanaraq xarici dil siyasətinin təhsil dəyişiklikləri ilə bağlı müzakirələrə və öz öyrənmə təcrübəmə əsaslanaraq, gənc öyrənənlərin öyrənmə qabiliyyətini artırmaq və onların xarici dil öyrənmə təcrübəsini yerinə yetirmək üçün xarici dil tədrisi proqramlarının həyata keçirilməsinin bəzi pedaqoji nəticələrini təqdim edilir. Nəhayət, yekun olaraq, sonda əldə edilən nəticələr müzakirə edilir.

"Gənclər ikinci dil öyrənmədə daha yaxşıdır" sözü doğrudurmu?

Morford və Mayberry qeyd edirlər ki, "daha erkən yaşlarda dillə tanış olan şəxslər, həm işarət, həm də danışiq dillərinin birinci və ikinci dilləri üçün daha erkən yaşlarda dilə məruz qalan şəxslərdən ardıcıl olaraq üstündür". Bu fərziyyə insanların erkən yaşlarında dil öyrənməkdə yaxşı nəticə göstərəcəyi ilə razılaşıır. Bu, "nə qədər gənc olsan bir o qədər yaxşıdır" mövqeyinin hipotezidir [5].

Başqa bir əks fikir "nə qədər yaşlı olsan bir o qədər yaxşıdır". Bu, yaşlı dil öyrənənlərin

gənc öyrənənlərə nisbətən daha uğurlu və səmərəli olduğunu göstərir. Bu fikri dəstəkləmək üçün bəzi tədqiqatlar aparılmışdır. Ekstrand göstərir ki, L2 öyrənmə qabiliyyəti "yaşla yaxşılaşır" [1, s.130). Harlinin tədqiqatında o, sonradan başlayanlar arasında daha sürətli əldə etmə nisbətində üstünlük verir [2]. Beləliklə, biz yaşlı öyrənənlərin səmərəli dil öyrənənləri olduğunu başa düşə bilərik.

Bununla belə, Snow və Hoefnagel-Hohle-dən başqa bir sübut, uşaqların əksəriyyətinin ikinci dil öyrənmədə böyüklərdən daha müvəffəqiyyətli olduğu, lakin həmişə daha sürətli olmadığı fikrini dəstəkləyir. Yetkinlər öyrənmənin erkən mərhələsində uşaqlardan daha sürətli irəliləyirlər, uşaqlar isə son nailiyyətdə böyükləri və yeniyetmələri üstələyirlər [9].

Bu fikrə əsaslanaraq, onun "nə qədər gənc olsa, uzunmüddətli perspektivdə bir o qədər yaxşıdır" fikrini dəstəklədiyini müşahidə etmək olar. Bu araşdırmalara və arqumentlərə əsaslanaraq belə nəticəyə gəlmək olar ki, yaşlı öyrənənlər dili gənc öyrənənlərə nisbətən daha sürətli və səmərəli öyrənəcəklər, gənc öyrənənlər isə uzun müddət dil öyrənmə müddətində uğur qazanacaqlar. Bu, bizi inandırır ki, gənc şagird ikinci dilin mənimsənilməsində üstün mərhələdə dayanır və onlar son dil öyrənmədə yaşlı öyrənənlərdən daha yaxşı çıxış edəcəklər.

Gənc Şagird və Yaşlı Şagird arasında yaşa bağlı fərqlər

Uğurlu ikinci dil öyrənənlər var ki, onlar yetkinlik yaşına çatdıqdan sonra dil öyrənməyə başlamış və doğma dildə bilik əldə edə bilmişlər. Johnson və Newport yetkinlik yaşına çatmamışdan əvvəl və ya sonra ikinci dilə ilk dəfə məruz qalmış çinlilər və koreyalılar haqqında apardıqları təcrübə testində müvəffəqiyyətin əhəmiyyətli göstəricisi olduğunu bildirirlər. Onlar dil öyrənməyə erkən başlanğıc və ikinci dildə performans arasında güclü əlaqə olduğunu tapdılar. Onlar bildirirlər ki, 10 yaşından əvvəl ikinci dil bacarıqlarında az fərq var və daha yaşlı öyrənənlər doğma dil bacarıqlarına malik olmayacaqlar və son nailiyyətdə bir-birindən daha çox fərqlənəcəklər [4]. Buna görə də, əksər alimlərin ikinci dilin mənimsənilməsinin yekun nəticələrində uşaqlar

və böyüklər arasında fərqlərin olması ilə razılaşıdıqları doğrudur. Singleton və Ryan gənc öyrənənlər üçün fonetik/fonoloji performans üzrə daha böyük uğura müraciət etdilər. Belə nəticəyə gəlmək olar ki, ikinci dili tam mənimsəmək üçün **kritik dövr fərziyyəsi** mövcuddur. Gənc şagird erkən yaşda xarici və ya ikinci dillə tanış olduqda doğma aksenti alacaq [7].

Herschensohn LIA və L2A tədqiqatlarından sübutlar təqdim edir ki, 1) öyrənənlərin fonologiyası və qrammatikası zəifdir və erkən və gec L2 öyrənənlər beyində fərqli şəkildə təmsil olunurlar; 2) Yaşlı öyrənənlər qrammatikayı öyrənmək və gənc öyrənənlərə nisbətən yaxşı performans əldə etmək üçün ilk dil öyrənmə strategiyalarından istifadə edəcəklər. Onlar həmçinin qeyd edirlər ki, uşaqlar yalnız SLA-nın bəzi sahələrində (məsələn, vurğu və əsas şəxsiyyətlərarası ünsiyyət bacarıqlarına yiyələnməkdə (eyni yerdə) böyüklərdən daha yaxşıdır).[2] 3) gənc öyrənənlər və yaşlı öyrənənlərin analitik qabiliyyətləri fərqli olaraq müşahidə edilmişdir. Xülasə etmək üçün ikinci dil öyrənmələrində gənclər və yaşlılar arasında yaşa bağlı fərqlər var. Onların hamısı öz üstünlüklərini ikinci dil öyrənmə prosesində göstərir [3].

Beləliklə, belə nəticəyə gəlmək olar ki, gənc öyrənənlər həqiqətən də daha yaxşı deyillər, lakin onlar ikinci dil öyrənməkdə əla dil nəticələrinə nail olacaqlar. Uşaqlar doğma aksent kimi bəzi sahələrdə böyüklərdən daha yaxşı performans göstərəcəklər, lakin böyüklər dili tez öyrənəcəklər. Buna baxmayaraq, Kritik Dövr Fərziyyəsinə əsaslanaraq etiraf etmək lazımdır ki, əgər gənc öyrənənlər ikinci dil öyrənməyə erkən mərhələdə məruz qalsalar, ikinci dil öyrənmədə böyüklərdən daha üstün mövqeyə malik olacaqlar və ikinci dil öyrənilməsində nailiyyət əldə edəcəklər. Uşaqlıq ikinci dil öyrənmək üçün ən yaxşı dövr hesab olunur.

Kritik Dövr Fərziyyəsi və yaşa bağlı amillərlə bağlı ədəbiyyat icmalına əsasən, gənc öyrənənlərin böyüklər və ya yeniyetmələrlə müqayisədə ikinci dil əldə etmək üçün üstün mərhələdə olduğunu müşahidə edə bilərik. Yaşlı öyrənənlər ikinci dilin öyrənilməsində daha sürətli və səmərəli öyrənən kimi görünsə-

lər də, gənc öyrənən dilin bəzi sahələrində böyüklərdən və ya yeniyetmələrdən daha yaxşı dili öyrənə və son dil öyrənməkdə yaxşı nəticə əldə edə bilər. Bununla belə, öyrənənin ikinci dili mənimsəməsi ilə bağlı yaşa bağlı amillər var, məsələn, öyrənənlərin ikinci dili öyrənməsinə təsir edəcək koqnitiv, psixoloji və sosial amillər. Bunlar fərdi qabiliyyət, dil qabiliyyəti, ikinci dil təlimatı, tədris metodu, tədris materialı, özünüdərk, şəxsiyyət, münasibət, motivasiya və s. kimi ümumiləşdirilə bilər. Nəhayət, bütün bu fərziyyələr gənc öyrənənlərin xarici dil öyrənmələri üçün ikinci dil proqramlarına bəzi pedaqoji mülahizələri təmin edəcək.

Xarici Dil Tədris Materialları. Əvvəlki tədqiqatlarda qeyd edildiyi kimi, bir neçə ölkə istisna olmaqla, məsələn, İsveç, Xorvatiya; üstəlik, gənc öyrənənlər üçün bütöv dilli, tapşırığa əsaslanan, öyrənən mərkəzli, fəaliyyətə əsaslanan materialların necə tətbiq olunduğu ilə bağlı az araşdırma aparılmışdır [6]. Buna əsasən, xarici dilin tədrisi üçün tədris materialları dil öyrənənlərin linqvistik səriştəsi ilə yanaşı, onların kommunikativ səriştəsinə də diqqət yetirməlidir. Dil öyrənənlərin bütöv dil bacarıqları dinləmə, danışma, yazma və oxu bacarıqları da daxil olmaqla xarici dil tədris materialına aid edilməklə inkişaf etdirilməlidir. Buna görə də tədris materialları dilin tədrisində və dilin öyrənilməsində mühüm rol oynayır.

Yaşla bağlı faktorlar həm gənc öyrənən, həm də yaşlı öyrənənin xarici dil öyrənməsi üçün müəyyən edici amil kimi qəbul edildiyindən, dil öyrənənlərin diqqətini maraq və xoş münasibətlə xarici dil öyrənməyə necə cəlb etmək məsələsi bəzi mübahisələrə səbəb olur. Tədris materialları həm də müəllimlərin tədris metoduna və tədris məqsədlərinə təsirinə görə xarici dil proqramlarında liderlik edir.

Macarıstanın gənc öyrənənlərlə tədris proqramının bir hissəsi kimi danışmaqlara dair araşdırması göstərdi ki, innovasiyanın təhsil kontekstinə uyğun olması çox vacibdir. Buna görə də, tədris materialları təhsil kontekstindən asılı olaraq gənc öyrənənlərin ehtiyaclarını ödəmək üçün tərtib edilməlidir. Məqsəd gənc öyrənənlərin ingilis dilini öyrənməyə marağını oyatmaq, onların linqvistik bacarıqlarını və

kommunikativ bacarıqlarını inkişaf etdirməkdir.

Son bir neçə ildə ənənəvi ingilis dili tədrisi adlanan Çin xarici dilinin tədrisi müəllim mərkəzli təlimə diqqət yetirir və məktəb və ya kollec qəbul imtahanları səbəbindən cümlə strukturlarında iştirak edən qrammatika tədrisinə daha çox diqqət yetirir. İmtahanlarda diqqətdən kənar qaldığı üçün şifahi nitqə daha az diqqət yetirildiyini göstərir. Qrammatik tərcümənin tədrisi metodu dil öyrənənlərin imtahanlarda daha səmərəli olmasını təmin edir. Buna görə də, kitab dizaynının qrammatika, lüğət və oxu praktikasını ilə dolu olmasına səbəb olur.

Bununla belə, tədrisin nəticəsi gənc öyrənənlərin xarici dil öyrənməkdə çox darıxdırıcı hiss etmələri və bəzi həmyaşdaşlarının sinifdə qrammatika ilə bağlı hərtərəfli girişə görə ingilis dilini öyrənməkdən imtina etməsindən narahatdır.

Lakin 2001-ci ildə Çində ingilis dili kurs kitabları ilə bağlı yeni təhsil siyasəti ilə ingilis dili kitabında islahat aparmaq məqsədi daşıyan hərəkət baş verdi. O zaman yeni ingilis dili tədrisi kurikulumu və kitabları dəyişdirildi. Yeni ingilis dili kursları ənənəvi olan əvəzinə gənc öyrənənlər üçün rəngarəng qrammatika kitabları, o cümlədən daha orijinal materiallar və orijinal dialoqlar və ssenarili dialoqlarla daha çox fəaliyyətdir. Müəyyən dərəcədə yeni tədris materialları gənc öyrənənlərin böyük əyləncə və maraqla xarici dil öyrənməsinə sövq etmək üçün onların dil bacarıqlarına daha çox diqqət yetirir. Bu, müəllimlərin sinifdə gənc öyrənənlər üçün tədris metoduna təsir edəcək [8].

Ümumiləşdirsək, yaşla yanaşı, uşaqların və böyüklərin ikinci dil öyrənməsinə təsir edən yaşa bağlı amillər var. Belə nəticəyə gəlmək olar ki, yaşa bağlı faktorlar idrak amilləri, tərbiyəvi amillər və sosial-psixoloji amillər, nevroloji amillərdir. Etiraf edək ki, yaş faktorunu dil öyrənməyə təsir edəcək, eyni zamanda bu, dil öyrənənlərin ikinci dil öyrənməsinə mütləq təsir edəcək koqnitiv, sosial-psixoloji və digər amillərlə də əlaqəlidir. Onlar tələbələr üçün ikinci dil öyrənmələrində müəyyən edici amillər kimi görünür. Buna görə də, tələbələr

lərin yaş ikinci dil öyrənməyə yanaşma tərzini müəyyən edən amillərdən biridir. Lakin tələbələr üçün motivasiya, dil öyrənmək imkanı və bir sıra digər amillər həm də öyrənənlərin dil öyrənmədə uğur qazanmasında mühüm amillərdir.

ƏDƏBİYYAT

1. **Ekstrand L.** *Age and length of residence as variables related to the adjustment of migrant children, with special reference to second language learning.* In S. Krashen, R. Scarcella and M. Long (eds.), *Child-Adult Differences in Second Language Acquisition.* Rowley, MA: Newbury House, 2016.
2. **Harley B., Hart D.** *Language aptitude and second language proficiency in classroom learners of different starting ages.* *Studies in Second Language Acquisition*, 19(3), 379-400. 2014.
3. **Herschensohn J.** *Language Development and Age.* Cambridge: Cambridge University Press. 2017.
4. **Johnson J., Newport E.** *Critical period effects in second language learning: the influence of maturational state on the acquisition of ESL.* *Cognitive Psychology*, 21, 60-99. 2017.
5. **Morford J., Mayberry R.** *A reexamination of "early exposure" and its implications for language acquisition by eye.* In C. Chamberlain, J. Morford and R. Mayberry (eds), *Language Acquisition by Eye.* Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum. 2020.
6. **Moon J., Nikolov M.** *Research into Teaching English to Young Learners.* Pécs: University Press Pécs. 2020.
7. **Singleton D., Ryan L.** *Language Acquisition: the age factor.* UK: Multilingual Matters. 2014.
8. **Scovel T.** *Learning New Languages: a guide to a second language acquisition.* New York: Newbury House. 2011.
9. **Snow C.** *Second language learners and understanding the brain.* In A.M. Galaburda, S.M. Kosslyn, and Y. Christen (eds.), *The Languages of the Brain.* Cambridge, MA: Harvard University Press, 151-165. 2012.

ВОЗРАСТНОЙ ФАКТОР ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Г.А. Багирова

Азербайджанская Государственная Академия Физической Культуры и Спорта
govhar.bagirova@sport.edu.az, orcid.org/0009-0001-8039-2985

Аннотация. Поскольку мир становится все более глобализованным, а двуязычие становится больше, чем просто веселой игрой для вечеринок, это, пожалуй, самый полезный навык в реальной жизни. Если вы планируете приложить усилия для изучения иностранного языка, а не ждать, пока мир адаптируется к вашему монологичию, вы действительно относитесь к редкой породе. Изучение иностранного языка – это умение по-настоящему общаться и общаться с другими людьми – невероятно важный жизненный навык, который можно развить только посредством человеческого взаимодействия. Когда вы освоите иностранный язык, вы сможете использовать свою новую сверхчеловеческую способность понимать, что кто-то говорит, запоминать правильный словарный запас и грамматику, помещать это слово и грамматику в правильный контекст и отвечать.

Чем старше ты становишься, тем сложнее научиться говорить на иностранном языке. Но никто точно не знает, что является точкой остановки – например, в каком возрасте становится трудно подобрать согласование существительного и глагола в

новом языке. Одно из крупнейших лингвистических исследований, когда-либо проводившихся, – вирусный интернет-опрос, в котором приняли участие две трети миллиона респондентов, – показало, что дети уже к 18 годам, примерно 10 лет спустя, овладевают вторым языком. Но исследование также показало, что если вы хотите достичь грамматической беглости носителя языка, лучше начинать с 10 лет.

Чтобы проанализировать эту проблему, другие психологи собрали данные о владении языком и времени, потраченном на изучение английского языка. По оценкам исследователей, потребуется более полумиллиона человек, чтобы точно оценить, когда закончится «критический период» для достижения высочайшего уровня беглости грамматики. Таким образом, проведение исследований в этой области стало самой актуальной темой последнего времени.

Ключевые слова: *возрастной фактор, свободное владение языком, овладение языком, психологические факторы, социологические факторы, изучение второго языка, метод обучения.*

AGE FACTOR IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE

G.A. Bagirova

Azerbaijan State Academy of Physical Education and Sport
govhar.bagirova@sport.edu.az, orcid.org/0009-0001-8039-2985

Annotation. As the world becomes more globalized and bilingualism is more than just a fun party game, it is perhaps the most useful real-world skill ever. If you're considering making the effort to learn a foreign language

rather than waiting for the world to adapt to your monolingualism, you're a rare breed indeed. Learning a foreign language is about learning to really communicate and connect with others – an incredibly important life skill

that can only be developed through human interaction. When you master a foreign language, you can use your new superhuman power of understanding what someone is saying, remembering the correct vocabulary and grammar, putting that word and grammar into the right context, and responding.

The older you get, the more difficult it is to learn to speak a foreign language. But no one knows exactly what the stopping point is – for example, at what age it becomes difficult to pick up noun-verb agreement in a new language. In one of the largest linguistic studies ever conducted – a viral internet survey of two-thirds of a million respondents – showed that children are proficient at learning a second language by age 18, about 10 years later. But the research also showed that if you want to

achieve the grammatical fluency of a native speaker, it's best to start at age 10.

To analyze this problem, other psychologists have collected data on language proficiency and time spent learning English. The researchers estimated that more than half a million people would be needed to fairly estimate when the "critical period" for reaching the highest levels of grammatical fluency would end. Thus, conducting research in this field has become the most relevant topic of recent times.

Keywords: *age factor, language fluency, language acquisition, psychological factors, sociological factors, second language learning, teaching method.*